

N:o 60.

Af herr **A. P. Gustafsson**, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående tillsättningen af lärare och lärarinnor vid folkskolorna, m. m.

Under förlidet år föreslog jag i motion under n:o 78, att Riksdagen skulle i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om ändrade bestämmelser i gällande folkskolestadga, för sökande till lediga platser som biträdande lärare eller lärarinna i folkskola, samt likaledes för sökande till lediga platser som lärare eller lärarinna i mindre folkskola eller småskola, i ändamål att det rätt ofta öfverklagade missförhållandet, att sökt och erhållen plats ej tillträdtes, skulle upphöra.

Sökande kunde med nuvarande knapphändiga bestämmelser uppehålla skolrådet till rätt nära inpå läseterminens början och sålunda ställa detsamma i förlägenhet öfver att kunna upprätthålla undervisningen i stadgad ordning, och tilltrorde jag mig råda bot för nämnda missförhållande genom förbud för samtidigt sökande af flera lediga platser. Det utskott, till hvars behandling denna min motion remitterades, erkände till fullo, att det lättvindiga sätt, hvarpå ifrågavarande lärare och lärarinnor begagnade denna sin rätt att samtidigt söka huru många platser som helst, mången gång beredt vederbörande skolråd obehag och svårigheter, och att ändring af nuvarande bestämmelser vore af behof påkallad.

Utskottets anmärkning att med det af mig föreslagna stadgandet äfven borde följa, att platserna blefve något fastare, torde nog hafva sitt berättigande, hvadan jag fullt instämmer i och hänvisar till hvad utskottet i förevarande fråga anförde, såsom: »behofvet af närmare föreskrifter angående arten af den anställning, der stadgandet skulle ega tillämpning, att platserna offentligen kungjordes lediga och sålunda fri täflan kunde ega rum, att bestämda

af- och tillträdestider blefve lagstadgade samt likaledes för båda parterna gällande bestämda uppsägningstider».

Dessutom kan med skäl ifrågasättas, om ej här omnämnda lärares och lärarinnors tillsättning och äfvenledes uppsägning borde ske på kyrkostämman och ej, såsom nu, af skolrådet och andra, enligt nu gällande författning, dertill berättigade. Lika stora skäl synes mig vara, att tillsättning af småskolelärare och med dem likställda sker på kyrkostämman som val af folkskolelärare. I vanliga fall är den första undervisningen, som utgör grunden för den fortgående, lika ansvarsfull och maktpåliggande som den senare, hvadan inga synnerliga skäl förefinnas att i förevarande fall lemna kyrkostämman helt och hållet ur räkningen. Benämningen »ordinarie» och »extra» borde ej heller vara främmande för denna kategori af lärare; man kunde tänka sig, att sådana platser, som tillsattes på förut obestämd tid, med exempelvis sex månaders uppsägning, kunde benämnas »ordinarie» och andra af mera tillfällig art »extra».

Vid frågans ompröfning torde äfvenledes tagas i öfvertagande, huruvida för extra ordinarie folkskolelärare och för de af mig benämnda extra lärarne i småskolor och med dem likställda befattningar i folkskolor skulle gälla samma bestämmelser som för de sålunda af mig benämnda ordinarie.

Då Andra Kammaren på grund af utskottets anförda skäl afslog motionen, men jag fortfarande anser, att ett bättre och mera ordnad förhållande i förevarande afseende är af nöden, fasthåller jag mitt till förra årets Riksdag afgifna förslag om förbud för samtidigt sökande af flera platser; och då, med iakttagande af härförut föreslagna bestämmelser, det otvifvelaktigt skulle lända såväl lärarekåren som folkundervisningen till fromma, vågar jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t måtte meddela sådana ändrade bestämmelser, att ett bättre ordnad förhållande vid sökande af samt tillsättning af ledigvordna platser för lärare och lärarinnor i skolor för folkundervisningen, äfvensom deras entledigande, mera allmänt blefve gällande.

Stockholm den 27 januari 1902.

A. P. Gustafsson.